

Po koronaviru jsme si řekli: Byli jsme a budem!

SEŠLI JSME SE OPĚT V KERSKU

I když v loňském roce nastala v pořádní Hrabalova Kerska koronavirová pauza a letos bylo nutné termín z poloviny května posunout na 26. červen, opět jsme mohli spokojeně konstatovat: Počasí, jó, to my umíme! A tak, i když v předchozích dnech přišlo a ještě ráno se přehnalá přeháňka a honily se mraky, osm desítek lidí, kteří už před desátou hodinou netrpělivě přešlapovali u Svatojosefského pramene na staru tradičního pochodu, považovalo za zcela zbytečné brát si s sebou deštníky. A skutečně byla procházka Po místech, která měl Bohumil Hrabal rád zalitá sluncem – všichni si ji báječně užili. Protože se překvapivě zúčastnilo pětácti lidí: na Hrabalově Kersku úplně poprvé, opět jsem (pokolikrát už?) na zastávkách musel povídat hrabalovské příběhy. Kupodivu poslouchali i ti, kteří to slyšeli už poněkolicrát.

O půl jedné dorazila „stošedesátinožka“ pochodníků k Lesnímu ateliéru Kuba, kde už teklo Postřižinské pivo proudem, prodávaly se valašské frgály, peklo se maso, šuměla Kerská limonáda, hrála skvělá kapela ToJo Band a děvčata z nymburské městské knihovny vítala příchozí, jichž se za celé odpoledne vystřídal několik stovek (věrohodně se to nedá odhadnout). Lesní ateliér připravil výstavu O knize, filmu a filmování Slavností sněženek, Polabské muzeum výstavu Život a dílo Bohumila Hrabala, v provozu byl Hrabalův poeziomat, v prodeji byly hrabalovské knihy i keramické kočky apod.

Po zahájení odpoledního programu, při němž Helena Liptáková oficiálně předala svůj post i pořadatelské povinnosti novému řediteli Městské knihovny v Nymburce Janu Červinkovi, přečetl moderátor Vítek Špinka část rozhovoru s Bohumilem Hrabalem o Jiřím Menzelovi v časopisu Kino z roku 1894, jako vzpomínku na Jiřího Menzela, a pak zazněla v podání Jakuba Hübnera píseň Kdepak ty ptáčku

hnízdo máš jako vzpomínka na Libušku Šafránkovou – paní učitelku z filmových Slavností sněženek. Divadelníci z nymburského Hádku sehráli několik obrazů z inscenace Slavností sněženek – v předělech hrálo trio členů Symfonického orchestru Českého rozhlasu, Helena Ludvíková (flétna), Pavel Ludvík a Jan Klika

(violoncella), melodie z filmu včetně nezapomenutelné Nikodémovy skladby Poustevník. Na jevišti se pak střídali hosté: spisovatelka Zuzana Maléřová s herečkou Vlastou Peterkovou, která přečetla Hrabalův text Chvála propadání a zavzpomínala na svoji roli Viktorie Freie v Ostře sledovaných vlcích před lety ve Státním

Paní Olga Menzelová s dcerkou převzaly za Jiřího Menzela cenu Zlatý Cassius

Pochod Po místech, která měl Bohumil Hrabal rád

Peníze potřebným

V reakci na neštěstí, které se odehrálo bezprostředně před konáním Hrabalova Kerska na Hodonínsku, vznikla spontánně sbírka na pomoc obětem řádění tornáda. Vybranou částku 11 650 Kč doplnili Kubovi na rovných 12 tisíc Kč a spolu se 30 000 Kč od obce Hradištko byla odeslána potřebným v téměř zlikvidované obci Hrušky.

Zpěvačka Alžběta Bohdanová

Manželé Sušilovi z Boskovic

Šansoniérka Marta Balejová

Díky organizátorům

Dvaadvacáté Hrabalovo Kersko považuji za velmi povedené. Diváci a pozvaní hosté si skvělý program, i když byl chystán ještě v době pandemie, náramně užili. Vřelé díky organizátorům!

Hrabalovo Kersko, na které jsem čekal dva roky, a opětné setkání s přáteli byly pro mne skvělou oslavou a úžasným zážitkem. Pro mne jsou Hrabal a Kersko lékem na život.

Myšlenka udělit cenu Zlatý Cassius Jiřímu Menzelovi byla dobrou volbou. Doufám, že pan Hrabal a pan Menzel se na nás podívali z nebe. Nelze na ně zapomenout.

Ryszard Borowski, Jelenia Góra

Přijíždí čím dál tím více cyklistů

Hvězdou programu byla Bára Basiková

Helena Liptáková předává řízení nymburské knihovny novému řediteli Janu Červinkovi

Zuzana Maléřová s herečkou Vlastou Peterkovou

divadle v Brně, šarmantní zpěvačka Alžběta Bohdanová, herečka Jitka Zelenohorská – Zdenička Svatá z Ostře sledovaných vlaků, pomocná režisérka Slavností sněženek Hana Hanušová, vedoucí výroby filmu Miloslav Doležal, herec a Hrabalův přítel a kolega z divadla S. K. Neumanna Petr Drholec, Pavla Vacková – poskakující holčička, dcera hostinských z Hájenky ve Slavnostech sněženek, herec Pavel Nový – generál z filmu Obsluhoval jsem anglického krále, vynikající šansoniérka, nymburská rodačka Marta Balejová... Proběhly opožděné křty a prezentace knih Slavností sněženek – setkání s Bohumilem Hrabalem a jeho dílem a Svět-lezelené chvílky s Hrabalem. Paní Olga Menzelová s dcerkou přijely převzít cenu pro Jiřího Menzela za šíření dobrého jména Bohumila Hrabala Zlatý Cassius (paní Menzelová zakázala, aby se říkalo, že je udělena in memoriam, neboť „Jirka je tu stále s námi“).

Vyvrcholením odpoledne byl recitál úžasné zpěvačky Báry Basikové. Diváky uchvátila nejen svým zpěvem, ale i bezprostředním vystupováním. Když při jedné písni po spuštění hudebního základu nastoupila špatně, poprosila, jestli by jí někdo z posluchačů „hodil“ první slova písně. Jeden pán je řekl, což ocenila slovy: „Vy jste báječnější, vy byste se mi hodil... že byste se mnou jezdil jako nápověda na koncerty!“ Pak ještě nad výpadkem paměti povzdychla: „Stáří je kurva!“

Na Bohumila Hrabala pak zavzpomínala pro ČTK: „Měla jsem před ním samozřejmě obrovský respekt, úctu. Byl to pro mě Bůh a Démon. Bylo fascinující už jenom to, že jsem mohla vedle něj sedět a poslouchat jeho vyprávění. Kdo to nezažil, tak vůbec netuší, jakou měl kolem sebe obrovskou auru, jak byl magický a přitom vlastně obyčejný lidský. Měl neuvěřitelný dar, pozorovat, popisovat, vyprávět.“

Tomáš Březina jako Leli ve Slavnostech sněženek

Hálkovští „myslivci“ domlouvají kančí hostinu

I když bohatý program je dosti podstatným aspektem divácké účasti, přeci jen je Hrabalovo Kersko především o setkávání lidí. Vždyť sem mnozí přijíždějí každoročně, našli zde přátele, duše spřízněné Hrabalem a jeho knihami.

A tak si ukládáme do podvědomí na celý následující rok milé tváře manželů Sušilových z Boskovic, kteří opět projedli i s početnou partou na kolách celé okolí, rozhovory s maďarskými přáteli v čele s László Polgárem i s polským námořním kapitánem Ryszardem Borowskim, péči usměvavé Lídy Müllerové, která se nyní stará o členskou základnu Klubu čtenářů B.H., i ostatních knihovnic, či Václava Kořana, jenž na kole navigoval při dopoledním pochodu ty, kteří se zdrželi, aby nebloudili. Zapamatujeme si vozičkáře Pavla Misíka, jenž si vždy přijede zavzpomínat na Bogana a pěkné chvílky s ním, Ivana Kotta ze stolní společnosti z hospody U Tygra, Magdu Křeňáčovou, kerskou pamětnici, která přišla i když má nedalekou chatu v totální rekonstrukci, a desítky dalších skvělých lidí.

Celý odpolední program byl premiérově online streamován, což ocenila spousta lidí, jimž je z jakýchkoliv důvodů znemožněno, aby přijeli do Kerska. Například knihovnice z Klučova Janina Svobodová se ozvala na fejsbuku: „Bylo to moc pěkné, sledovala jsem přímý přenos po netu – prima nápad. Děkuje!“ Dvaosmdesátiletý Jan Čuřík z Prahy, jenž v prvním desetiletí Hrabalova Kerska několikrát přijížděl, ale nyní už mu to zdraví nedovoluje, napsal: „Jsem Vám velmi vděčný, že jste mi poskytli tu vzácnou možnost virtuálně se zúčastnit po několika letech vynucené absence opět krásného setkání příznivců a přátel „rytíře umění a literatury“ Bohumila Hrabala a jeho tvorby. Ani nevíte, jak mne potěšilo opět vidět známé tváře pořadatelů Heleny Liptákové, Bronislava Kuby a Jana Řehounka, shlédnout vtipné divadelní představení, poslechnout si vzpomínky paní Zelenohorské či Petra Drholce, zasmát se legráčkám Pavla Nového, potěšit oko půvaby zpěvačky Alžběty či s paní Olgou vzpomenout na „pana režiséra“ Jiřího Menzela. Bůh s Vámi, přátelé!“ ●

Povídky v rádiu

V pátek 9. července ve 13.30 hodin odvysílalo rádio Vltava povídku Vladimíra Boudníka Ulice. Připravila ji Eva Čapková, režii měla Natálie Dažková, účinkoval Jan Holík. V programu bylo uvedeno: Propagace explosionismu v praxi. Vladimír Boudník a Bohumil Hrabal demonstrují kolemjdoucím nové umění.

V sobotu 10. července a v neděli 11. července, rovněž ve 13.30 hodin, následovaly povídky Oldřicha Hamery Jak to všechno začalo, Překladatel, Škvorecký hřbitov, Prodáváč tmy, Bouše rogalista a Benzinalkohol. Oldřich Hamera byl představen jako poslední explosionista, žák Vladimíra Boudníka a přítel Bohumila Hrabala. K odvysílání povídky připravil Dominik Mačas, režii měl Miroslav Buránek, účinkoval Zdeněk Hruška.

O týden později, v sobotu 17. července, v rámci rubriky Sobotní drama z rozhlasu zazněla dramatičtější Hrabalovy novely Příliš hlučná samota. V režii Ivo Krobota se v hlavní roli Hanti představil Jan Kolařík, dále účinkovali Pavel Zatloukal jako Hanfův šéf či Martina Krátká s Kateřinou Dostalovou jako cikánky. Ze záznamu se ozval i samotný Bohumil Hrabal.

S dětmi za Hrabalem

V pátek 16. července se v rámci letního příměstského tábora v DDM Nymburk uskutečnil projektový den s Hrabalem. Na jeho organizaci se podílely Městská knihovna v Nymburce, Dům dětí a mládeže Nymburk a Klub čtenářů Bohumila Hrabala, upomínkové předměty věnovalo TIC Nymburk.

Hlavní náplní dne byla procházka po městě, při níž na místech spjatých s Hrabalem – gymnázium, nádraží, vodárna, náměstí, divadlo, vila Hrabalka, pivovar děti plnily úkoly a hledaly slova do tajenky, kterou nakonec úspěšně vyluštily. Odpoledne v knihovně pracovaly s textem Hrabalovy Kopretiny, zhlédly ukázky z filmu Postřížiny a nahlédly do Hrabalových knih.

Pro většinu dětí to bylo první setkání se spisovatelem a zcela jistě jim byl přitažlivě představen.

Projektový den s Hrabalem se dětem líbil

Bohumil Hrabal začal v Polsku od „Pohřbu“

Česká literatura byla v meziválečném Polsku zastoupená autory, jako jsou Karel Čapek, Božena Němcová, Jaroslav Hašek, Vladislav Vančura, Alois Jirásek, Ivan Olbracht... Po roce 1945 byly literární kontakty a výměna ostře spojené s politikou. Spolupráce do roku 1955 měla oficiální, byrokratický charakter pod úplnou stranickou kontrolou. Bylo to období socialistického realismu, jemuž se v obou zemích musela podřídit i literatura. Na začátku 60. let došlo v české literatuře k oživení – objevila se řada nových odlišných jevů, o které se v Polsku rodí zájem. Vedle generace Čapka a generace válečných debutantů (velmi populární byl v Polsku Jan Drda) se do předí derou nová, dodnes populární jména: Ludvík Aškenazy, Arnošt Lustig, Josef Škvorecký a Bohumil Hrabal.

V roce 1964 vydává Andrzej Piotrowski, slavista a milovník české literatury, jeden s neaktivnějších překladatelů z češtiny, výběr překladů a biografických poznámek „Więcej niż miłość“ (Více než láska). V předmluvě zdůrazňuje, že kniha není antologií směrů a uměleckých tendencí české prózy 20. století, je jeho osobním výběrem. Důležitým pro autora bylo téma a atmosféra textů, vnitřní napětí, morální

otázky, mezní situace života, opravdová lidská tvář. Piotrowski předkládal vedle jmen klasiků jména v Polsku dosud málo nebo vůbec neznámá. Byl to první pokus široce představit polskému čtenáři českou povídkovou tvorbu.

Andrzej Piotrowski zařadil do své sbírky povídky Bohumila Hrabala „Pohřeb“. Jde pravděpodobně o první překlad a publikování Hrabalova textu v Polsku.

Poslední část knihy obsahuje biografické poznámky o autorech. O Bohumilu Hrabalovi Piotrowski napsal:

„BOHUMIL HRABAL, narozený 28. března 1914 v Brně, vzděláním právník, žije v Praze. Než působil jako spisovatel, dělal nejrůznější činnosti, pracoval jako dělník na dráze, jako pojišťovací agent, obchodní cestující, statista v divadle a výpravčí ve stanicích. V roce 1956 vydal bibliofilskou knížku „Hovory lidí“, teprve však v roce 1963 publikovaný svazek povídek „Perlička na dně“ mu přinesl úspěch. Hrabal byl okamžitě prohlášen zjevením roku a novým, dospělým jménem v současné české literatuře. Hrabalovo dílo se vyznačuje vynikající znalostí životního prostředí lidí na společenském okraji, jejich mravů, morálky a jazyka. Autorův postoj k hrdinům je plný srdečnosti, ale zároveň ironie. „Pohřeb“ po-

chází z pro tisk připravované sbírky povídek „Bambini di Praga“ (tento svazek autor laskavě zapůjčil – stejně jako jiné knihy – překladateli během setkání v Praze v červnu tohoto roku), který vyjde tiskem v roce 1964 v nakladatelství Mladá fronta. Bohumil Hrabal rovněž napsal nevelký román „Taneční hodiny pro starší a pokročilé“, jehož tisk plánuje – rovněž v roce 1964 – pražské nakladatelství Československý spisovatel.“

„Więcej niż miłość. České povídky“ vybral, přeložil a zpracoval Andrzej Piotrowski. PAX, 1964

Autoři textů: Vladislav Vančura, Karel Schulz, František Kubka, Jakub Deml, Ladislav Klíma, Čestmír Jeřábek, Richard Weiner, Rudolf Medek, Josef Kopta, František Křelina, Karel Čapek, Jan Čep, Jaroslav Durych, Josef Knap, Ladislav Dvořák, Václav Renč, Jiří Mucha, Arnošt Lustig, Jiří Weil, Jindřiška Smetanová, A. C. Nor, Ivan Kříž, Edvard Valenta, Ivan Klíma, Jiří Valja, Jan Trefulka, Josef Škvorecký, Bohumil Hrabal, Ivan Vyskočil, Ludvík Aškenazy, Prokop Denár.

Joanna Jagodzińska
Čtenářský diskuzní kroužek Czeski
ćwiertek albo inny dzień tygodnia,
Książnica Karkonoska Jelenia Góra

Novinka ze samizdatu

Do nymburské knihovny se nám podařilo získat vzácnou samizdatovou bibliofilii z roku 1976, kterou sestavil, úvodem opatřil a jejíž vydání finančně podpořil Bohumil Hrabal.

Grafik a tiskař Oldřich Hamera tehdy vydal v nákladu 20 kusů bibliofilii Portrét českého umělce – montáž z poznámek a deníků. Je věnována významné osobnosti českého moderního umění malíři Pravoslavu Kotíkovi. Podle znalců je tato bibliofilie krásnou ukázkou toho, jak Bohumil Hrabal podporoval neoficiální kulturní a umělecké aktivity ve svém okolí i v době, kdy on sám byl v nemilosti tehdejšího režimu a nemohl publikovat.

Tato vzácná bibliofilie se do budoucna stane unikátním kouskem v Literárním kabinetu Bohumila Hrabala, který knihovna s hrdosťou bude je již přes dvacet let. „Pěče o literární odkaz Bohumila Hrabala je jedním z poslání naší knihovny a nás těší, že jej můžeme naplňovat,“ řekl na Hrabalově Kersku nový ředitel knihovny Jan Červinka.

Začalo to neuvěřitelnou náhodou

Moji Keršťania se jmenuje další knížka slovenského člena Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Petera Pačaje, kterou věnoval všem příznivcům Hrabalova Kerska. I když o ní už v čísle 72 psal Broňa Kuba, nedalo mi, abych se k ní nevrátil.

Ač se s Peterem znám už dlouho a leccos o něm vím, přeci jen mne úvodní odstavec vysvětlující jeho krásnou posedlost Kerskem, ač ho odděluje státní hranice a stovky kilometrů z Košic do Polabí, zaujal.

„Celý príbeh začal nepravdepodobne, dokonca tak, že ho váham označiť za náhodu. Veď uznajte: cestou z Košíc cez Prahu do Izraela nastúpi vo Valašskom Mezíříči do rýchliku, v ktorom sa veziem, pani, hoci vlak je poloprázny, vojde „ausgerechnet“ do môjho kupé a dá sa so mnou do reči, pričom sa hneď prizná, že je bývalou učiteľkou. Ukecaná Češka, pomyslím si neúctivo, ale v dobrom. Opýta sa ma, čo rád čítam, ja jej odvetím, najradšej Bohumila Hrabala. A ona, zasmejúc sa, prehlási, že dlhé roky žila v Hrabalovej blízkosti a dokonca bola jeho kamarátkou...“

Z přečteného je zcela jasné, že první, o kom dále v knížce Peter píše, je „Magda“. Magda Křehnáčová je onou

ukecanou učitelkou, s níž se jako s první Keršťankou sprátelil. Následující kapitola „Zdeněk“ je věnována Zdeňku Eliášovi, dalšímu z kerských Hrabalových přátel a jeho nejbližšímu sousedovi. Od Kerska naprosto neodmyslitelná figurka, myšleno v dobrém, je „Vašek“ – Václav Kořán, jehož matku – prodavačku, krásně ve filmu Slavnosti sněženek zpodobnila Zdena Hadrboľcová. Ve filmu si zahrál i „Lelí“ – Jirka Fiala, jenž nejenom že s Vládou Jilemnickým maloval nápisy Zahradkáři Kersku, ale byl literární předlohou pro postavu geniálně zahraničnou Jaromírem Hanzlíkem. Díky vyprávění o Lelím a i o další Keršťačce – tělem i duchem – „Věře“, rozené Francové a provdané Kutifelové, jež se rovněž mihla ve filmu osobně a zprostředkovaně v podání Blanky Lormanové, se z Peterovy knihy stal historický dokument, neboť oba už jsou, jak se říká, na pravdě boží. „Zdeněk a Anička“ Mužíkovi patří rovněž k Peterovým přátelům – poskytují mu při kerských návštěvách ubytování v chatě „U lesních mužíků“. „Broňa“ – keramik Bronislav Kuba, jenž se se svou milou manželkou Janou obětavě stará o hladký průběh každoročního Hrabalova Kerska, nemůže v knize o pravých Keršťačích, ač pochází z Beskyd, chybět. Zcela neprávem, i když Peter vysvětluje, že „Honza“ mezi ně patří, jsem byl do knihy zařazen i já. Nebudu zastírat, že mi to moji hrabalovskou dušičku příjemně polechtalo.

Záměrně nepíšu, o čem je v jednotlivých kapitolách řeč, ale musím poctivě uznat, že těch „zopár postrehov“ v knize Moji Keršťania opravdu stojí za přečtení.

Honza Řehounek

KDE SE CO ŠUSTLO

- Už to bylo deset let, co Kersko i tento svět opustila Dáša Hrabalová, Boganova švagrová (* 19. 8. 1940, † 7. 7. 2011). Má nehynoucí zásluhy na vzniku stálé expozice B. H. v nymburském muzeu.
- A čtyřiaadvacet let uplynulo od odchodu Bohumila. Tehdy došlo k jistému omylu, kterého si jen málokdo všimnul. Na smutečním oznámení stojí, že „v úterý 3. února zemřel...“ Jenže 3. únor 1997 připadl na pondělí.
- V průběhu pěti let by se měla úplně změnit podoba Náměstí Bohumila Hrabala, ale i celá Palmovka a velká část Libně. Spolu s architekty se na proměně bude podílet sochař Dominik Lang.
- V knize Bonmoty a citáty o knihách a čtenářích (Knížní klub Euromedia Praha, 2004) píše Vráťa Ebr, že kambodžský král Norodom Sihamoni, který v letech 1962 až 1975 žil v Praze a vystudoval tu AMU (tanec, hudbu a divadlo), je obdivovatelem tvorby Jiřího Menzela a znalcem knih Bohumila Hrabala.
- V sobotu 20. března vyšla v Lidových novinách stránka věnovaná Kersku. Spisovatelka, ilustrátorka a cestovatelka ěva Obůrková popsala nejen atmosféru Kerska, vztah k Hrabalovi, úzké spojení s Nymburkem, podíl Lesního ateliéru Kuba na „držení“ tradice, ale i kerskou přírodu. „Každý má svého Hrabala, pro mě osobně není až tak spojen s Prahou. Když se ale toulám kolem Labe od Nymburka ke Kersku, vidím ho všude – je vepsán do větvi zdejších dubů a borovic, zakreslen do kvítků vzácné lněnky. Je mi naprosto jasné, proč musel žít právě tady,“ vyznala se v závěru.
- V neděli 6. června odvysílala ČT1 film Postřiziny a v neděli 13. června film Slavnosti sněženek. Shodou náhod Slavnostmi připomněla Libušku Šafránkovou (paní učitelka ve scéně odstřelení kance), která 9. června ve věku 68 let zemřela.
- Filmový kritik Kamil Fila v retrodile svého pořadu (<https://magazin.aktualne.cz/peklicko-na-place-slavnosti-snezek-pri-nesmrtelne-scene>) vysvětluje, proč jsou Slavnosti sněženek jednou z nejvěrnějších adaptací knih Bohumila Hrabala. Dozvíte se také, ve kterých scénách účinkuje přímo autor předlohy. A jedna z nejtípnějších scén v historii celého českého filmu? Na place to nejspíš žádná velká legrace nebyla, připomíná Fila. Podívejte se na video. Nečekejte ale žádné objevené informace.

Pandemie leccos změnila

Premiéru měla inscenace Pábitelé na jevišti Činoherního studia v Ústí nad Labem 26. června 2020. V dramaturgii Terezy Marečkové měl režii David Šiktanc, hráli Adam Ernest, Jan Plouhar, Petr Uhlík, Lukáš Černochoch, Anna Fišerová, Andrea Berečková, Matuš Bukovčan, Jaroslav Achab Haidler.

Jeden z těch šťastných, kterým se dostalo toho potěšení premiéru vidět, podepsaný v diskusi na internetu Lucacs, nadšeně napsal: „Ach... moje duše plesá. Tohle představení bude velmi oblíbené. Krásné, poetické, hravé, melancholické, hrabalovské pábení. Vábi svojí poezii a humorem. Do postav, které lehce in-

teraktivně komunikují s diváky, dojímají hrabalovým umem vyprávění, strhnou přednesem a pozvou na pivo a párek, se zamilujete. A ten pocit ve vás dlouho přetrvá. U jednoho zhlédnutí nezůstanu. Vřele doporučuji!“

Pandemie koronaviru ale způsobila, že o reprízy už diváci byli ochuzeni. Aby Činoherní studio neztratilo kontakt s diváky, nabídlo jim stream.

Pod následující charakteristikou: „Lehkonohá koláž obrazů a zápisků Bohumila Hrabala, v níž se proplétá raná humoreska o tlupě pojišťováků na lovu, s pozdní melancholií bilancujícího autora. Koláž se mění v konfrontáž. Zve nás do hospody, která je alfou i omegou Hrabalovy tvorby. Zve nás do divadla na pivo, párek a pábení všeho druhu...“, bylo možné od pátku 16. do neděle 18. dubna zhlédnout záznam představení za dobrovolné „vstupné“ na <https://youtube/5ChafwpmzEA>.

Hrabalova chata je na prodej

Chtěli byste bydlet v chatě, kterou vlastnil Bohumil Hrabal? Není problém! Připravte si 11 900 000 Kč a objekt po rozsáhlé modernizaci v Kersku o zastavěné ploše 79 m² s pozemkem 3 542 m² a především s historickým potenciálem Hrabalovy chaty a literární historie může být váš. Při rychlém jednání je sleva.

No nekupte to za ty peníze, když je to tak laciný!

Hrabal ve vesmíru

Planetku č. 4112, patřící k hlavnímu pásu planetek mezi Marsem a Jupiterem, dnes známou pod jménem Hrabal, poprvé zaznamenala na jihočeské Hvězdárně Klet Marie Mahrová 25. září 1981. Vzhledem k tomu, že pro spolehlivé vypočtení dráhy planetky jsou potřebná pozorování z několika let a další čas trvá proces pojmenování stanovený předpisy Mezinárodní astronomické unie, byla planetka pokřtěna na počest jednoho z našich největších spisovatelů Bohumila Hrabala až v roce 1993. Jméno navrhl Marie Mahrová. Zpráva vyšla v mezinárodním astronomickém měsíčníku Minor Planet Circulars 1. září 1993.

Planetka Hrabal má v největším rozměru 21 kilometr. Po své eliptické dráze oběhne Slunce jednou za pět a půl roku. Nejvíce se k Zemi přiblíží 20. září 2047.

Jan Koloděj, Olomouc

Z došlých dopisů

Na poslání mých knížek Světlezené chvílky s Hrabalem a Jak šly nymfy do důchodu zareagovala paní Joanna Jagodzińska, kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego Książnica Karkonoska Jelenia Góra, takto:

Mily Pane Jane, knihy dorazily vcera, dve a nadherne. Precetla jsem obe honem a hladove vecer. Precetu jeste jednou a pomalu :) Nejvic se mi libi povidka s Nelsonem, protoze osobne mam rada psy a take titulni povidka kvuli poetickemu popisu lesa, od vcera nazva nasego krouzku ziskala novy vyznam spojeny s ctvrikem a knihupectvim v Nymburku. Udelal jsi mi velkou radost a knihy daly mnoho ctenarske prijemnosti i kdyz jsou trosku smutne, jako zivot na sklonku. Jestli mohu par kousku prelozim na nasi stranu ctenarskeho krouzku na facebooku. Dovolite? Zdravim srdecne a jeste jednou dekuji za darek!

Honza Řehounek a Vít Rakušan s dřevěným Hrabalem

Foto: Marek Velechovský

Hrabal ve volební kampani

Ve čtvrtek 24. června přijeli do Nymburka (v rámci předvolební kampaně) kandidáti za STAN – poslanec Vít Rakušan z Kolína a starosta Mnichova Hradiště Ondřej Lochman. V doprovodu několika nymburských spolustraníků se sousedsky zajímali o historii i současnost města, o život v něm. A protože jsou oba zaujati knihami Bohumila Hrabala, chtěli se více dozvědět o spisovateli a aktivitách kolem něj. Proto jsem byl přizván, abych je informoval o činnosti Klubu čtenářů Bohumila Hrabala. Zajímali se rovněž o to, jak Nymburáci dnes, po čtyřiaadvaceti letech od jeho smrti, vnímají tuto výjimečnou osobnost a mimořádně bohaté literární dílo.

Stějně jako stovky návštěvníků Nymburka ani oni neodolali a usedli na náměstí po bok „dřevěného“ Bohumila Hrabala, aby se s ním nechali vyfotografovat. Pan poslanec trval na tom, že na fotce chce mít kromě spisovatele i mne. Tak se stalo, že Hrabal i já jsme byli zneužití pro volební kampaň. Jestli Starostové a nezávislí díky tomu uspějí, máme to u nich schované.

Honza Řehounek

DVĚ NEZAPOMENUTELNÁ DIVADELNÍ SETKÁNÍ

Začínal jsem svou druhou divadelní sezonu v Chebu a ředitel, který mě po hereckém konkurzu přijímal s tím, „že dobrý“, ale momentálně nemá tabulkové místo pro herce, tak abych vydržel, mě jednu sezonu přijal na místo inspicienta, že po prázdninách mi smlouvu změní. Nezměnil! Zvýšil mi sice plat, ale stále jsem byl herec s povinností inspicie. Přesto jsem v divadle zůstal pod příslibem, že další rok už jistě budu mít hereckou smlouvu. Psal se rok 1968 a sezona začala velice bouřlivě vstupem spřátelených armád. Do Chebu jako první vjely německé tanky, ale, světe, div se, ne těch zlých z NSR, ale těch hodných z NDR. Druhý den je vystřídala vojska sovětská a soudruzi se potom celá léta tvářili, že u nás východoněmecké tanky nikdy nebyly. Oproti Praze, kde tekla krev, by se dalo říct, že demonstrace na Chebském náměstí probíhaly mírně a naši pohraničníci pouštěli lidi za hranice i bez pasu. Na hranici stál sice sovětský tank s posádkou, ale ta pozorovala dění jenom zpovzdálí a tak stačilo, když „cestovatelé“ ukázali výherní vkladní knížku, která byla zelená jako československý pas.

V divadle schůze schůzi stíhala a já jsem se nestačil divit, že celý odboj vedou komunisté v čele s ředitelem, který se v padesátých letech podílel i na věcech nepěkných. Dosud jsem si myslel, že Pražské jaro smete komunistický režim. Po této zkušenosti jsem se teprve začal zajímat a přemýšlet o politice, ale všechno tohle politické dění nemohlo přehlušit sledování úspěchů, kterých dobýval můj bývalý kolega, kulisák a kamarád z divadla SKN v Libni Bohumil Hrabal. A tak, když měl na začátku babího léta v galerii v Chebu besedu, nemohl jsem ji promeškat. Večer bylo v galerii tak nabitě, že jsem se tam nedostal. Šel jsem tedy domů, ale pozdě večer jsem se šel podívat, zda beseda ještě probíhá.

Přišel jsem právě včas. Besedující se zrovna rozcházeli, když mě Bohoušek uviděl, pozval mě, abych ho navštívil ráno v hotelu Hvězda, kde nocoval. Ráno jsem tedy nelenil a šel jsem za ním na pokoj, na který mě po ohlášení z recepce pozval. Nechal na nočním stolku položenou pětikorunu pro pokojskou, pak zabalil svou pověstnou flanelovou noční košili s komínčkama, kterou mu ušila je-

ho žena „Pipsi.“ Vyšli jsme hledat vhodnou snídani. Ještě nás zdržel Luděk Šnepp, jeho kolega spisovatel, který pracoval v Chebském kulturním středisku. Čekal na chodníku před hotelem, aby Hrabalovi řekl, že odejde do Kanady. Napsal knihu „Pláňata“, popisující život v Chebu po vyhnání Němců v letech 1945–1946. Popisuje v ní, mimo jiné, veselé večírky, které pořádal prověřený farář pro novou Chebskou smetánku na faře za peníze poslané z UNESCO na opravu věže kostela. Věže se zřítily při bombardování Chebu na konci války a byly pak dostavěny až v devadesátých letech. Rozhovor s panem Šneppem byl velice rychlý a už nám nic nebránilo v cestě za snídaní, ke které si Bogan přál buď něco na vidličku, a nebo turka a cigaretu. Zavedl jsem ho do bufetu na náměstí vedle pošty, která bývala hotelem, kde nocoval J. W. von Goethe. Prošli jsme nabídku, ale nic Bohouškovi nepřišlo k chuti, tak jsem navrhl, že se projdeme trochu Chebem a já ho provedu v tichosti do mé šatny v divadle, tam si dáme to kafe a cigáro. Vyšli jsme z náměstí dolů směrem k Bartoloměji, kolem restaurace Ohře k jezu, kde si Hrabal dle svého rituálu omyl

obličej, a šli jsme dál, kolem hradu, do ulice Gorkého dnes Hradební. Ukázal jsem mu, kde bydlím. Když viděl dvůr, kde cikáni hráli karty a sušili hefmánek, zajásal, jaká je to krásná romantika. Rychle jsem pana spisovatele přivedl k realitě, jak se v jejich sousedství blbě žije. Nakonec mi dal za pravdu. Pochopitelně jsme mluvili o tom, že Vlaky dostaly Oscara a on Laureáta státní ceny Klementa Gottwalda, ale o tom jsem se už zmínil ve svém textu „Jak jsem se stal štamgastem u Zlatého tygra“ a tak jenom připomenu, že mi vyložil, jaká náhoda tomu filmu k ceně pomohla. Byl to atentát na M. L. Kinga. Hrdina jejich filmu na konci umírá a Amerika byla jejich.

Ale Hrabal se zajímal, jak pokračuje mé herecké dobrodružství. Musel jsem přiznat, že jsem zklamán. Ředitel nedrží slovo, a ač jsem jako inspicient v alternaci nazkoušel a odehrál několik repríz Puka ve Snu noci svatojánské a několikrát zaskočil za nemocné kolegy, této povinnosti mě nezabavil. Hrabal nemohl pochopit, proč jsem tam tedy zůstal, a hned přidal situaci, do které se v Brně dostal náš společný oblíbený herec a kamarád Zdenek Martínek. Ten opustil angažmá v Libni a přijal nabídku Evžena Sokolovského, který šéfoval v Brně a slíbil mu roli Hamleta, ale nakonec ji dostal jiný brněnský kolega. Hrabal mu řekl, ať odejde, a na Zdenkovu námitku, že nemá jiné angažmá, mu navrhl, ať s ním zatím jezdí po besedách a čte ukázky z jeho textů, proč se zdržovat někde, kde se nejedná fěr. Já už jsem chodil se svou budoucí ženou, která taky pracovala v chebském divadle, tak ač nerad, mi dal za pravdu, že láska může mít někdy i přednost. On chebský ředitel vlastně tak trochu zneužil mého vztahu. S Boganem jsme se bavili pochopitelně i o divadle, já zmlsaný Libní, kam v čase, kdy jsme tam kulisařili, chodila na premiéry celá kulturní Praha, jsem se mu svěřil, že jsem inscenacemi v Chebu trochu zklamán.

Měl jsem šatnu v přízemí. Prošli jsme s Hrabalem kolem vrátnice a nikdo nás nezaregistroval. Vítka Knotková nám uvařila to snídaněvé kafe a všechno by proběhlo v tichosti, kdyby do šatny nepřišel kolega. Když jsem ho Bohouškovi představil, nic neřekl a ze šatny odešel. Já jsem se bláhově domníval, že je taktní a nechce nás rušit, ale on běžel do ředitelny říct,

Petr Drholec s Jiřím Menzelem

že v divadle je Hrabal. Vzápětí se začaly dít věci neuvěřitelné.

Do mé šatny vpadl ředitel i s režisérem, který v roce 1966 režíroval v chebském divadle Ostře sledované vlaky, ten přinesl dokonce program představení k podpisu. Oba se chovali velice neomaleně a ředitel mě odvedl na chodbu, kde na mě naléhal, ať Hrabalovi řeknu, aby se souborem udělal beseda. Marné byly moje námítky, že Hrabal jede na besedu se čtenáři do Tachova. Nezbylo mi než to Hrabalovi vyřídit, ale hned jsem mu řekl, ať si nedělá násilí, prostě zopakuj jenom to, co jsem jim už řekl – „ne“. Pravda, chvíli váhal a divil se, že by se v divadle kvůli němu nepracovalo. Beseda se nekonala, ale my jsme si na téma besed povídali, Bogan si mně trochu postěžoval. Místo povídání o psaní a knihách od něj čtenáři chtějí vědět, co si myslí o Dubčekovi a vůbec o celé době, což ho netěšilo. Hodně ho překvapilo a pobavilo, že studentky nejméně zajímá, jak se čurá přes hlavu. Pak jsem ho vyprovodil.

Setkali jsme se až po roce na podzim 1969, ale než k setkání došlo, proběhla další divadelní sezona. Při březnovém pohovoru jsem řekl řediteli, že pokud mě do další sezony nezbaví funkce inspicienta, tak odcházím, a začal jsem se poohlížet jinde. Ředitel mému rozhodnutí nevěřil,

dokonce mi nechal vyplatit celou gáži i na prázdniny. Já jsem byl v jednání s několika divadly a nejdále jsem byl s ředitelem divadla v Liberci, který mi poslal už i text role k hostování. Pak ovšem začalo velké odvolávání a výměny na vedoucích místech a tedy i divadelních ředitelů. Pan Glanc z Liberce se mi zdvořile omluvil, že los padl i na něj, a já jsem udělal něco, za co mě dodnes hanba fackuje. V našich pozdějších setkáních v Kersku to díkybohu nezanechalo stín.

V nastalé bezradnosti jsem navštívil na „Hrázi věčnosti“ pana Hrabala a požádal ho o pomoc. V Kolíně se stal ředitelem jeho kamarád z Nymburka, tak mě za ním poslal. Ten chtěl, abych během hlavních zkoušek převzal roli po kolegovi, který, jak jsem pochopil, nemá jeho přízeň. Na to jsem byl u divadla příliš dlouho, abych nevěděl, že takový nástup není košer a že bych možná tu roli odvedl dobře, ale v souboru bych byl prostě považován za mrvu, aspoň u té části, která nepatří k těm, co jsou ke každému šéfovi servilní.

V té době se dokonce se naskytl i příležitost, kdy mě seznámil s Jiřím Menzelem. Stalo se to na nábřeží u Smetanova muzea, kde s ním měli manželé Hrabalovi schůzku a pak odjížděli společně na schvalovací projekci „Skřivánků“. Po té projekci začali mít problémy, jak

Hrabal tak Menzel. Výměny se nevyhnuly ani Chebu. Byl jmenován nový ředitel, mé ženě i mně bylo přáno, abychom v Chebu zůstali až do roku 1986 a pak jsme odešli do Mostu. A protože můj otec postavil chatu v Jižních Čechách, přesídlili jsme v roce 1991 do divadla v Českých Budějovicích, kde jsem se po pětadvaceti letech s Jiřím Menzelem zase potkal. V roce 1994 se po dlouhé době otevřelo rekonstruované divadlo v Českém Krumlově a na zahajovací představení byl vybrán „Sen noci svatojánské“ a měl ho režírovat Jiří Menzel. Zkoušky začaly 1. května piknikem na faře, kterou měl v pronájmu kolega. Přečetla se hra, promítlo představení „Snu“, které Menzel dělal ve Finsku, přitom se peklo sele. Bylo tedy dostatek příležitostí se Jiřímu připomenout. Nic jsem ani nenaznačil. Probíhaly zkoušky, protože můj výstup je až na konci celé hry, často jsem byl na Krumlově zbytečně. A protože Menzel byl typ režiséra, který má herce rád, vždycky se mi smutným pohledem omlouval. Přiblížily se hlavní zkoušky a já jsem na jednu zkoušku přijel dřív než ostatní soubor. Jiří už seděl pod točnou v bufetu. Přisedl jsem, on vypadal jako by na mě čekal a po šesti nedělních zkouškách povídá: „My se ale známe, že jo, ano, známe od Hrabala, teď už tě nikdy nezapomenu!“

Něžný barbar v New Yorku

V březnu vyšla v New Yorku v novém anglickém překladu Paula Wilsona kniha Bohumila Hrabala *Něžný barbar*. Knihu, kterou Bohumil Hrabal vzdal poctu svému příteli Vladimíru Boudníkovi, vydalo renomované nakladatelství New Directions.

Paul Wilson (* 1941) je kanadský překladatel a spisovatel. V roce 1967 se přestěhoval do Československa, kde vystupoval jako zpěvák s kapelou *The Plastic People of the Universe*. V roce 1977 to vedlo k jeho vyhoštění z Československa. Paul Wilson přeložil knihy Václava Havla, Bohumila Hrabala, Ivana Klímy a Josefa Škvoreckého.

Paul Wilson

JAPONCE ZAUJAL HRABALŮV OBTÍŽNÝ ÚDĚL SPISOVATELE

Složitá cesta Bohumila Hrabala do vydavatelství domů či východiska jeho tvorby upoutaly japonské publikum ve studii: *Od autora v množném čísle k imaginárnímu těžišti Hrabalova poetického světa*. Text vyšel v odborném časopisu Tokijské univerzity Rennyxa. Autorem je přední odborník na dílo Bohumila Hrabala – doc. Jakub Češka, Ph.D., garant studijního programu Elektronická kultura a sémiotika FHS UK.

Studie uvádí japonského čtenáře do Hrabalova díla ve dvou ohledech: prvním jsou historické souvislosti dozorované literatury, které jsou spjaty s cenzurou, druhým pak

principy, východiska a tvůrčí směřování Hrabalovy tvorby. V první části autor japonskému čtenáři, který nemá s cenzurou podobnou zkušenost, popisuje obtížnou cestu spisovatele do oficiálních nakladatelství domů. Věnuje se příčinám, proč vydavatelé Hrabala odmítali – patřily k nim: syrovost, provokativnost, kritika společnosti, politiky ožehavá témata, vulgarismy a další nonkonformní rysy jeho tvorby.

V druhé části se pak Jakub Češka zaměřuje na poetické konstanty Hrabalova uměleckého světa. Ty ilustruje na čtyřech dílech z přelomu čtyřicátých a padesátých let (Kain, Utrpení starého Werthera a na dvou

básnických eposech Bambino di Praga a Krásná Poldi).

Studii přeložil významný bohemista a překladatel české literatury Kenichi Abe, docent současné literatury na Tokijské univerzitě. Japonské čtenáře seznámil například s Hrabalovou novelou *Obsluhoval jsem anglického krále*, která byla v jeho překladu opakovaně dotiskována. V loňském roce slavil úspěch s překladem Havlovy *Moci bezmocných*. V souvislosti s koronavirovou pandemií pro japonského čtenáře objevil i Čapkovu hru *Bílá nemoc*.

(Zdroj: Tisková zpráva, Praha, 7. dubna 2021)

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel, srpen 2021. Registrace: MK ČR E 10887. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel.: 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všechlapská 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel.: 603 415 060, e-mail: vladimirkviz@gmail.com. Tisk: Tiskárna Bofitisk, Potoční 1847, 288 02 Nymburk, tel.: 737 419 930, www.bofitisk.cz. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 120 ks.